

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, i peseta. Un número, 5 cèntims.—Surte a dim les divedres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, i peseta tricenara, Extranjer, 2.—

LA MORAL

Pel bon cristià es moral mortificar-se
perque ab son Deu més tart pugui trobar-se.

Y el clero es tan després d' aquesta vida,
que pel be dels demés del seu s' oblidra.

Pels governs es moral no mourels guerra,
y ¡ay d' aquell que al probarho 'l plan esguerra!

Es moral pel ricatxo milionari
veure al poble ignorant y perdulari.

Es moral per la ley que se 'ns aplica
denunciar a qui tals morals critica.

Y es ab tantas morals cosa sabuda
que la Moral està desconeguda.

II NOVA DENUNCIA!!

Lo divendres de la setmana passada rebem una papeleta del jutjat municipal citant a nostre Director a declarar, deya, sobre unes diligències que se seguian contra La Tramontana per ofensas a la moral, a las bonas costums y a la decència pública (jaboca, Manel!).

Y diguerem desseguida: — Ja 'l fiscal nos ha fet un'altra carícia. — Y no era difícil d'endeuinar, puig per nosaltres ja se sabí agutill en porta denuncia a la volta.

Repassem llavors lo número anteriorment publicat, y ca, ni 'ls mils de poguer trobar res que fos ni sospitos d'ofendre a la Sra. Moral.

Pero com en aquest mon dels Sagastay y Casolay lo periodista proposa y 'l fiscal disposa, anarem al jutjat, y ipa! havia sigut denunciada la làmina formada per uns quants nòits del viatge *De Sallent a Igualada y vice-versa*, publicat fa un any y mitj en nostras columnas, fet un folletto després, del que s'agotaren duas edicions sens que cap fiscal hi tingues res que dir, impresa actualment la tercera edició (que per cert està acabantse) sense que tampoch hagi sigut denunciada, y rebent la gran clientela hiscalesca al reproduhirse una petita part en nostre periòdic d'allò mateix que ja hi havia anat tot sencer regitj la mateixa llei, gobernant lo mateixos governants y haventhi las mateixas circumstancies politicas d'avuy.

Demanda declaració a nostre Director sobre qui era l'autor d'aquell esquitj del misteriós viatge *De Sallent a Igualada y vice-versa*, se feu ell responsable de tot, mitj esqueixantse de riure de lo que son algunes cosas de la justicia espanyola tractante de periodistas.

Dimecres al matí tingué lloch lo judici de faltas contra nostre director J. Lluas, que presentá com a prova los números 241, 242 y 243 de La Tramontana en que s'insertaren los nòits objecte de la denuncia actual, y un exemplar de cada edició del folletto *De Sallent a Igualada*, a pesar de lo qual 'l excelentíssim senyor don Fiscal Municipal sostingué la acusació, demanant... [j'no s'arrossin!] la friolera de 125 pesetas de multa, costas, accessorias, y no què mes en cas d'insolvència y crech que algun altre pel de tota la requincalla penal.

Lo fiscal, en sa acusació, no ha exposat ni un sol argument que demostrés en nostre concepte la penalitat de la làmina, mes en cambi en lo demanar... [ni que fos un pobre d'ofici posat al mitj del carrer!] s'ha contentat bonament en demanar LO MAXIM de lo senyalat per la llei a aquestas faltas, quan se cometen.

Lo Sr. Lluas no volgué gastar gayre saliva en defensarse, dihent tan sols que lo que estava devant dels ulls no necessitava paraules pera ferho veure, no sent en terra de cegos; y acabá demanant la absolució, ab la mateixa confiança que demanant un estanch a D. Manel sens posar d'intermediari a cap dona.

Per ara no tenim encara coneixement de la sentència, ni cap falta que 'ns fa 'l saberho, per més que tart ó dejorn tinguem que donarnos per entesos.

Mes per aixó no hi ha que teme: los quartos podran acabárnosels ab la multa y fins sense multa y tot, per la senzilla rahó de que may n'hem tingut; ara en quan a acabarnos 'l humor (bo ó dolent) y sobre tot las ganas d'embestir las immoralitats de certa gent poderosa ó de sotana... [ja vent!] y La Tramontana es lo que més bufa y neteja en be de la salut pública.

LA JUSTICIA

Pera que en un país hi hagi pau y tranquil·litat, es precis que imperi la justicia d'un modo que no deixi lloch a dubtar de sa pureza als ciutadans, sens coartar sa llibertat ni la lliure manifestació de son pensament, expressats per la voluntaria realització de tots aquells actes que no portin dany a un regon.

Quan la justicia no 's realisa igual per tothom, quan se la veu torce en varias ocasions, quan la posició, la influencia ó las ideas dels ciutadans son la vàlvula reguladora en los mes dels casos de la administració de justicia, la conciencia del perjudicat se subleva, comunica sas impressions per tot arreu abont passa, y sens donarsen compte molts vegadas, soscava 'l edifici social apoyat en la injusticia y obra los primers fonaments revolucionaris.

A Espanya sentim a dir cada dia que *afortunadament* los tribunals gosan de gran independencia, son justicieras fins al últim punt, son la esperansa y apoyo de la gent honrada, etc., etc.

Tot aixó ho creyem millor que si ho vegessim, puig si algún dubte 'ns quedés, quedaria desvanecut al veure com la premsa independent y avanzada, cada vegada que reb una denuncia, diu — Afortunadament la recitit dels tribunals nos fa confiar ab la absolució, etc., — y casi sempre surten condemnats, de lo qual distan molt de tenirne la culpa 'ls tribunals, sino unas lleys fetas d'estira y arrossa, que igual, serveixen respecte als delictes d'impremta, per be com per mal de pobres periodistas.

La interpretació d'un mot, d'una frase en tal ó qual sentit, disposa de la llibertat y de la butaca del infelís escriptor d'oposició. Y com aquestos fets no poden apreciarse ab la exactitud dels actes que constituïxen aquets delictes anomenats comuns, perque tots los partits y totes las escolas com a tals los tenen, d'aquí molts cops resulta la injusticia de la justicia de castigar aquí lo que ha sigut legal allà, de penarse avuy lo que ahir fou impescible, y vice-versa. Lo que està passant ab nosaltres n'es bona mostra. Fa vuyt ó nou mesos publicarem una làmina censurant la immoralitat de certa gent. Allò aquí 's cregué penable y torem condemnats a pagar una multa. Nostre apreciat colega de Madrid *El Motin* la reproduhí en cromo y en mes de doble tamany, digué que era copiada de nostre periòdic, y la làmina de *El Motin* fou perfectament legal a Madrid, mentres que publicada per La Tramontana fou penada a Barcelona. Lo folletto *De Sallent a Igualada* es publicat en nostras columnas fa un any y mitj y queda perfectament legalizat. Se publica luego en folletto, se 'n fan una, duas, tres edicions, y cap fiscal te res que dirhi. Fem un anunci en nostre periòdic de la tercera edició, y ara surt lo senyor fiscal ab la denuncia d'aquell anunci y se 'n demana lo màxim de la pena per la publicació d'uns dibuixos que ja havian rebut QUATRE VEGADAS la sanció legal. Alguns nos diuen que aixó determina una persecució especial contra nosaltres; nosaltres no ho podem creure... y tampoch nos fora permès dir altra cosa.

Llensats a las calentay y apasionadas llyuytas del periodisme pera servir a una idea, seguirem nostre curs sens preocuparnos dels obstacles, perque tana més gloriosa serà la carrera quants més vituperis haguem sofert en nostre camí.

Y si las persecucions acabessin pera matarnos, notardariam a revire de nostras mateixas cendras, com altre Fénix, y nova vida, robustida per nova sava, vindria a probar que lo que alenta lo foch de la llibertat y anima lo geni del progrés es impossible que may moria.

TOT AFEITANT

—Vamos, ara li toca a vosté D. Joan,—diu lo fadri barber tot sacudint lo plech.

—Ja era hora! —respon un senyor molt peritollat, d'uns quaranta anys aproximadament.

—No s'ha esperat pas gayre raret... Vosté també es molt impacient,—replica lo barber tot disposantse a dar sabó.—Que potser se deixa la barba?

—Nó, home, nó, res de barba. Parillas y bigoti a lo Alfonso, si senyor, jo no cambio may.

—No s'exalti per aixó, D. Joan.

—Oh! no m'exalto; es lo meu dir.

—Y diguemho tot,—diu lo barber ab to de adulació,—vosté 's deixa las patilletas perque li escauchen be... Sembla més jovenet, més guapo.

—Per aixó y per lo que signifigan m'agradan;—li respon D. Joan ab intenció.

—Vosté sempre tant acerrim... No 's pensi, a mi 'm sembla que 'l home d'idea ha d'esser aixis.

—Sí, senyor, sí; penso exactament lo mateix. Tenirlo ó no tenirlo un partit... Ev, un partit sensat, de ordre, moral... perque si 'm diu are aquestos partits tabernaris que...

—Ah! nó, fugi, home, ja s'entent... està clar... es a dir, aixó ja no son partits...—exclama atropelladament lo barber, sense acaba de deixar dir a D. Joan; a qui diu a continuació:—Que vol que li rebaxi gayre d'aquí!—senyalant la part baixa de las galtes.

—Vosté mateix, ja sab lo meu gust.

—Y are que parlem de partits... [Qué m'en diu d'aquesta intenció que tant s'en parla!]

—Sab que 's aixó,—contesta D. Joan a cau d'orella del barber,—una jugada d'en Zorrilla que no la veu tothom. [Com justificaria las sumas que li envian sos partidaris, si de quant en quant no engatusés a quatre beneyts... Entent?]

—Oh! prou, prou... però, vol dir que...

—Encare aixó ray,—continúa D. Joan ab veu baixa y ab molts retencions;—lo pitjor es que ab aquestas etzalladas, que no conduheixen a res, ell y uns quants dels seus fan lo gran negoci jugant a la baixa, [acompen?] com que ells mateixos preparan lo joch, es tret segur.

—Vol dir, D. Joan, vol dir... Me deixa pasmat... [Donchs, digui que jugan ab la sanx dels pobres! —exclama esgarriat lo barber.

—Tal com ho sent; y ja sab que jo hi soch tot lo dia a la Bolsa, y puch saberho. Algunes vegadas creyentse ell fer negoci rodó se li hem menjat la partida.

—Oh per xó que crech que vosté ho sab, es perque 'm causa més sorpresa lo que 'm diu!

—Sí, es clar... com que vosaltres no veyeu més que lo que diuen pel carrer aquestos baladrers... aixó es lo que fa mal, qu'enganyen a quatre infelissos... y lo que 's una setembrina no tornarà, ja li asseguro... no serém tant descuayats.

—Ca, li dich D. Joan, que val més no encaparrarshi. Veu, a mi 'm semblava que 'n Zorrilla era un home com en Prim... que se jo 'n un home de cor; veia, no sé com dirli. Pero me han enganyat A pesar que si jo 'l hagués de pujar al candeler... ja podria esperar-se sentat.

—Fa molt be,—diu tot satisfet D. Joan.—No vulgui may esser juguet d'ambiciosos. Veu, si no hi hagués tants trapisondas, lo govern aniria donant llibertats al poble; y qui sab ahont arribariam ab reformas prudentes y a son degut temps... que 's pensa que no avansariam ab la monarquia mateixa, a la Suissa y a n'als Estats Units? perque la llibertat pot donarla tant la república com la monarquia... y mes la monarquia, perque no hi ha tot alló de volguerse enlhar tothom a tot arreu sense mèrits; y tothom no 'n sab de governar...

—Ab aixó, te rahó, D. Joan... Jo lo que coneix, dich,—Qué vol que li pasi 'ls ferros a las puntas del bigoti, que li quedarà més be?

—Com compreng. Aixó ho deixo a la seva ma.

—Ah, ah!... ja sembla més aixierit. Quantas politas se 'l deuen mirar, joy, D. Joan...

—Psel... prou... 'l altre dimecres, sí, que vaig fer una conquesta bona, de primera, al ball del Gavilán. La vareig descobrir pel vestit... un vestit que te molta historia. Ja li contaré un altre dia qu'estiguem de calma... Pero li dich que 'm va sorprendre de serio; y aixó que n'he vist de molt bonas... Ja la coneix vosté segurament... y abaint molt la veu, li diu:—la marquesina, [sab]...

—La filla de casa 'ls marquesos de N...?

—La mateixa, sí, la mateixa... [Veritat qu'és un bocotto di cardinale?]

—Ja ho crech; pero m'admira molt que...

—A qué, perque va anar al Gavilán... Uy, pues si tot pogues dirse...

—Donchs se devia divertir molt!

—Ja 's ho pot pensar. Va sé un bon dia, es a dir, molt bona nit. Pot dirse que casi varem nadar en champany; y que n'hi va haver de monas... [ah!... las donas... encare rich are... varen desbordarse per complet, y semblavam posats a n'aquellas bacanales que pintan... Aixó, sí, estava ben preparat tot, per bons artistes, ja ho sab. Jo crech que sols entrar en lo saló, ja se sentia un transport a la mansión dichosa, com diu aquella canso.

—D' aixó 'n dich divertir-se y saberse gasta 'ls quartos,—exclama 'l barber tot entusiasmat que ja ni 's clydava d'acabar de pentinar a D. Joan.

—Apa, custi una miqueta que 's fa tart; y vull anar a Sant Jaume, que hi tinch cita.

—Está fet un Tenorio, vosté.

—Ja veurá, un no ha d'esser pas totho.

—Ah, no, no, quan passen fan de bon arregar... Crequi que jo faria 'l mateix, si pogues.

—Vamos, ja estém llestos. No digui que 'l haia entretingut gayre...—li diu tot respallit 'l sobretodo y 'l barret...

—No, vamos, ja està bé. Tingui, per vostè...
 diu D. Joan donantli la corresponent propina.
 —Mil gracias, y que li vagi bé.
 —Passiho bé.
 —Passiho bé.

—Ja s'podéu assentar, Enrích.—diu lo barber a l'anomenat.—Que tal, qué dihem de bô, se treballa forsa?
 —Puc!... No pas gayre.
 —Malo.
 —Jo voldria que no n'hi hagués mica de feyna; potser aixís s'arreglaris tot d'una vegada.
 —Sembla qu'esteu molt desesperat...
 —Cremat estich de sentir aixet ximple que y'en acaba d'anar. Ja li daris bons tabernaris...
 —Y si sapiguésseu lo que m'ha contat encare...

—No cal que m'ho diguéu, prou que sé de lo qu'es capàs. Se creuen per que tenen diners que tot ho poden fer... Veyeu si'l conech, qu'un dia si no soch jo, ab una pobre nota del vehinat, no s'heu pensat, d'uns quinze o setze anys, l'atropellava y qu'ella no ho volia, no; pero la tenia esporuguida, dihentli que la feria perdre a'n ella y a sa mare... Ja s'va donar avre a corre quan me va veure, —que sínd! l'hauria escalivat de valent... Ara no'm deu haver conegut, qu'estich cert que no s'acaba d'afeytar.

—Vivir para ver.—diu lo barber.—Y no'n parla poch de la moral y de la llibertat ben entesa... Pero, vamos, no'l feya tant decidit...
 —Tant decidit tant porch, diria jo.
 —Be, si ja n'hi ha un feix, ja. Després diuhen que si'ls treballadors cridan y si fan aixó y alló... y ells fan pitjor.

—Lo que fan es arrencarnos la pell per tots costats. Pero'ls bestias som nosaltres de deixarnos arrancar.
 —Que voléu ferhi... Si tots pensavam igual, gampo. Pero si hi ha tantas menas de pensar...
 —No, lo que hi ha son molitas menas de ignorar. Aixó es lo que hi ha, veushoquí.
 —Que portéu la ratlla partida al darrera!
 —Deixateu de ratllas y tonterias; lo natural, y bona nit y bon' hora.
 —Donchs, vaja, llestos.

—A qui toca ar?
 —Are... aleytucate a mí si voléu; pero no feu lo barber, que fora pera mi massa gros castich.

PALLICU

CARTAS DE FORA

Manresa 13 de Juliol de 1887.

Ciudadá Director de LA TRAMONTANA.

Car amich: Dispensi si no haventli pagat may lo didatge li dich car. Que vol ferhi hi ha moments que l'home no es dueno d'ell mateix, y quant las cosas marxan com ara, sembla que s'tinga un rey al cos, o més ben dit tuti.

Los de can catòlic estan de brometa. Lo distaxpe passat los va pegar la humorada de casar de nou a un matrimoni que cinquanta anys ha que viu ab la benedició catòquilla, apostòquilla y romanço. No sabia jo que als cinquanta s'hagües de fer repètida... Vull dir alló del si pare. Vamos, catòlics, per fer l'article no hi ha qui os afani, ni per embaucadors tampoch. De totas maneres felicito als nuvis, prenentme la llibertat d'aconsellarlos que vagin ab cuidado, que la nova lliura de mel podria causarlos un trastorn, y seria llastima.

Los lliure-pensadors ab pochos dias han registrat civilment dos nous pelegrins. Aps, valentes, aquest es lo modo de fer neteja prompter.

Saben aquell celebre rector de Juncadella que, a pesar dels bitllets, no pogué lograr de la possadera certs exercicis... pradiós? Donchs ha lograt fer treure al marit, deixantlos reduhita a la miseria, sent lo més salat que durant lo desbauç disparà son revolver... amistosamente contra lo citat possader.

Si'ls feillegeros de dit santuari no fan l'ull viu, tal vegada s'vagin obligats a fer com aquell advocat que, presentantse un client que tenia relacions ab una mare y duas fillas, veientes compromés de mala manera, li preguntá quines precaucions pensaria, a lo que contestá lo advocat pagant brinco y posantse d'esquena a

la paret.—Mestre, ja las tinch presas; podéu sortir de casa inmediatamente; al vostre costat tot perilla.

Per ara prou.

Un que no sax

23

Reus 12 Juliol de 1887.

Estimat amich: Lo dia 13 del passat Juny va inaugurarse ab motxiganga mistica benedictica palliana lo tan desitjat ferrocarril econòmic de Reus a Salou, costejat en gran part per la poca toba reusenca, ab greu despart de protectoris de toros y flamencas y altres que beuhen a gallet y miran de recull al progrès.

Lo dia 3 del corrent lo microscòpic aicalde del poble de Vilaseca ne feu una de las sevas disparant un aixet pel quan manava a un cert taberner de Salou que li entregues las claus de la aduana d'aquell port, y expulsant de dit edifici a sos pachichs moradors a aquestas claus estin desde temps inmemorial en poder del municipi de Reus.

Aquest esquif de cacique envia'l dia 9 del corrent, a las vuyt del mati, una paruda armada a Salou ab ordres terminant de pendre per assalt lo mencionat edifici, ahont dormian en pau varias familias reusenens de las que van allí a pendre banys. Mes lo vi se'ls torná aygua; puig sabedor de la hassanya l'alcalde de Reus, entré per telégrafo del suces al gobernador de la provincia, lo qual, pera evitar sens dubte mals pitjors, feu queanessin a Salou foras de la Guardia civil a fi de civilisar als executors de las ordres de tan incivil caciquin.

Resultat un escándol, moviment y... res més; tot en son estat anterior, los de casa tots bons y pel demés ja avisarán.

Vostre amich

CASTIBONI

23

Palamós 12 Juliol de 1887.

Apreciat company: Li participo com en aquesta vila, que per cert gosa fama de liberal, també la carcaòlics no perdonan medi ni ocasió pera exhibirse, organisant grrrrraaans festas y funcions d' iglesia en las quals s'hi gastan molitas centas de pesetas y no logran més que ridiculisar y fer que'l poble s'entri de que sos fets son molt diferents de sas paraulas.

Per avuy un sol cas li citaré, acabant un altre dia, ab altres, de comprobar lo que més amunt deixo dit.

La passada setmana caygué al mitj del carrer un home sens foras pera sostenirse ab motiu de no haver tastat aliment en dos ó tres dias, lo que casi be avuy ja no té res de particular, y al endemá al mati aparegué en lo periòdic d'aquesta vila un remitit demanant diners... ¡pel pobre home que caygué extenuat de fam! pensara vosté; donchs ca, s'equivoca, ho demanava nada menos que pel San Papa... de Roma, firmant dit escrit bons capitalistas y un reverent capella.

Fins un altra se despedeix desitjantli salut y apretadas als carcas.

PALOMAS

EPISTOLA

A MIH ESTIMAT AMICH L'BARBER JAUME NUVES

23

Estimat amich meu: Vey que desitjas que t'escriga aquest algun carta per saber al no me aqueixu estich alegre y si'ls m'oxa la pena ó la angustia. M'ha pler ab aquest, que he de trocarse derte noves soltas para complaure, ó de escriure las penas y alegras que sento cada vez que el despertar me. Lo meo vuyt es amich, lo ho pots comprendre, y'm tratame al pensar que no tinch patria, y al veure que las negras injusticias...
 * Han calat sobre meu per mió desgracia.
 * Jo lo compe he parlat del temps que porto alluyt de ma vile tan aygada.
 * S'ha recordat ay de mió, que era molt negra y suplantaba la nit que veig desparta.
 * Y'm l'he exata meo en la tinch estocica, no sé al com llavare vuy desatimada.
 * Al se explota'l borge ab mió ferrea, si la punta ab etany la cleritica, si la dona torpenta la gent suplanta.
 * M'ho abasquim lo se el dia de la vida.
 * M'ho d'ixen ay, emich meo treume de pace, que he de ser lo meo gong lo seve carta.
 * Ja no satisfet, amich, lo teus desitjos, ara espero que tu m'abracas complaure.
 * Si'ls amich meo amichs com abent gran lo d'era de per mió, una abraçada.
 * Y tu, que també es marit d'una ídea,

lente cumple y vigila he ab qui tractas, que avuy ab la amicit molts fan negua y ab lo nom del amich fan mol ultrajes. Mes ¡ay! quan sentiras que algun dia tingueras d' sustentarte de la patria y hagueres de buscar lo surt perdudu en un emoch, com lo; de terra estranya. Creame amich que la ausencia es del tot triata per l'home que es honest y no se falsas; res li dona consol, no l'atormenta, li rogea lo cur lo gran raucosa, si se ven dels suculis li dona vida, si l'ayre que s' respira es agradable, si las flors della jarchen las troba harmonias, y' col, si'ls preta, si'ls rous si las montanyas. Tot aquí es diferent, tot extrañy sembla, la musica, los cantos, com ho es la parla. Mes un torn tornard, y puser prompte, que no sempre lo benoigode patria ha d'estar com avuy pala cila maluma y regala per liura abomestacion.
 Adeu, amich, adeu. Lo que era amich que t' deixi satisfet aquesta carta.

JUANITO CATALA

10 Juliol 1887.

La última denuncia fa SET de las sofertas per nostre periòdic en menos d'un any. Ja n'hi ha per un bon passament. Y aixó que'ns deixem tantas cosas en lo timet!
 Pero ¡bah! no hi ha que encaparrarhi. Nosaltres procurém, tant com podém y sabem, evitar feyna al fiscal. Ara, si ell s'ho pren d'altre modo... De mals agrahts l'infern n'es ple.

23

Altre cop se dia que'l govern espanyol ha demanat al de Fransa que tregui en Ruiz Zorrilla de la nació vehina.
 Y donchs no haviam quedat en que aquest empedernit revolucionari no tenia ja mica de importancia!
 Valgám lo santicristo de las instituciones, y quins fatichs que donan a nostres governants.

La Correspondencia de España, aquest ministerial de tots los ministeris y defensor de totas las malas causas, ha anunciat que'l govern desbaratará'l plans dels revolucionaris, que pel Agost preparan un cop.
 Aixó es lo non plus ultra del ministerialisme.
 Fins saber ab anticipació quan té d'obtenir victorias lo govern!
 D' aixó al art de la bruiteria no més hi va un pas.
 Lo de pagar a menjar ab tots los governs.

23

Abir febr 98 anys de la presa de la Bastilla pel poble de Paris, acostement que lo prelude de la gran Revolució que consagra'l drets del home per demut dels tirans del cel y de la terra. Festes de gloria pel liberals lo 14 de Juliol de 1789, los partits politichs més avançats y'ls socialistas celebran cada any son recort ab funcions ahont se manifesta lo més pur esperit de progrès.
 La TRAMONTANA no pot per menos de dedicar un carinyós recort als heroichs assaltants de la Bastilla parisis, esperant futur y semblants acostamentes que marquin notables passos en la llibertat dels pobles.

23

Nostre amich Lluís Lalucat, director que fou de El Condenado, acaba d'entrar a la presó a sofrir condemna per una de las denuncias sofertes pel citat periòdic.
 La vergonya dels temps presents, l'emprosonament del escriptor confós entre criminalis, continua existint l'odi dels liberals pel dia de las compensacions.

Qui sembla vents ja se sab lo que recull. Sentim lo percas de nostre amich. Y posém ja las nostras burbas a remullar.

23

Sembla que alló de portar la gent de pazó, que significar portarlos de l'un cap d'Espanya a l'altre de partella en parella de civils fins que rebentan ó intenten fugir y se'ls clava un tiro que'ls encerta pel cervell, ha resuscitat.
 No han sentit a dir res d'un noy d'onze

anys que 's tenia de postar a Burgos de parella en parella, tenint sos pares a Barcelona?

Y no'm vinguin ab que aixó no més se fa ab criminals, que d' ensa que periodistas y criminals tots som uns, no crech en res de justícia.

Y 'l dia que als periodistas nos envihin de pasó, tots escriurem desde 'l cementiri.

Y potser llavors estarà content de nosaltres algun fiscal.

22

Los altíssims y grandíssims personatges de Madrid ja han abandonat la vila del os pera fugir de la calor.

Lo gran cas fora que no poguessin tornarhi.

Aixís se demostraria que encara no hauria passat la calor...

De las ideas.

23

Dimitit en Primo de Rivera del modo que saben nostres lligadors, se 'ns acut la idea de que si en Martine Campos fou 'l investigador del general Primo, lo natural fora que en Casola, a qui han pintat ab tanta energia per la Primada del Senar, s'atrevis tombé ab en Martine Campos y li dongués igualment los passaports a tall de Primo.

Mes aixó son figas d' altre paner.

Perque en política també s' trenca la corda per la part més prima.

Y aquesta vegada 'l més prim ha sigut en Primo.

24

Per camelos a Madrid. Un tal Centro Instructivo del Obrero va organisar una corrida de badells en la plassa de toros de la vila del os.

Y com era una funció de negoci amagada ab la capa de la instrucció del obrer, succehi que se feu bunyol de primera, y 'l públich, gelós de la honra del espectacle nacional, crida, tira pedras, baixá a la plassa, y matá 's badells a ganivetadas, resultant també ferits y malmesos varios animals de duas potes, inclús una criatura, que 's diu que queda morta d' un cop de ampolla de gasosa rebut al cap.

Aixó es un espectacle que 'ns recorda 'ls bons temps de la monarquia absoluta.

Sols hi falta un detall: que al Centro Instructivo del Obrero s' hi alegis lo calihcatiu de católich que es precisament en lo que han donat lo camelo al públich.

25

En tot lo regne de Valencia los consums han sigut causa de grans saragants, alterantse 'l ordre en molts pobles y resultant morts ó ferits en casi tots ells.

A Málaga també ha rebentat ja la nuvolada dels consums, no haventhi més que alguns escalabrats.

Continúan en alsa 'ls motins que fan tan odiosa pel poble la contribució de consums.

Quán desapareixerá? Ho veým lluny, per alló de que «de saetre podrás mudar que de ministre no escaparás.»

26

Havém adquirit nous datos d' aquell flavió que a Sant Martí treu los mals esperits.

Es un retirat de vendre romansos y capsas de mistos, per qual motiu a Sant Martí li diuen *Lo Romanso*, nom que li va perfectament a la nova professió de treure 'ls mals esperits.

Té molta gent capficada y entontida y 's manté d' aixó, puig a casa seva—Passatje Martí, n.º 13—sempre hi ha tanda de babaus que per qualsevol cosa creuhen que tenen los mals esperits. Cada dia, allá a las quatre de la tarde, hi va una malalta dalt d' un carro. Fa poch temps va treure 'ls mals esperits (1) d' una criatura de bolquers.

Actualment rehna sa professió fentli de mestra una tal Figuerola, que viu al carrer de la Montanya, y que no fantse d' aquell vehinat va a fer 'l embaucament al passatje Martí.

D' ensa que 'l Romanso se perfecciona ab tal mestra, reparém que diu més oracions, no crida tant, escup més durant la ceremonia, y ha fet posar una cortina a la finestra pera tapar un xich lo sol del cap dels esperits que 'ls fa estar en posició ridícula y pesada.

Ab tots aquestos pels y senyals que doném; no 'n té encara prou 'l autoritat pera pendre cartas en l' assumpto y fer entendre als cura-*esperits* que aquest engany al públich pot costar-los car?

Tornarém a insistir si no 's hi posa remey.

LO MON

(A MÓN GRAVE ANIM T. ROMANERA)

Plañers que solts una estona nos corollan, anich men, y després von la corona d' espines que dura Deu.

Un estam de traydorias que 'ns corollan nostre cor, y que en dubtes y follas nos excitaban a la mort.

Vila castina que pinta de rosa los verdos escutians, y desvota los durs heremesos trobém punyas y maldats.

Y una mar de menuderas y enganyosas ilusiones, que prendm per verdaderas, sent ameses de ficcions.

La penultima d' esperanzas que 's desfalle per lo vent del destí, que 'ns aliena nos desfalle en gros torment.

Gran tristesa, gran falvia, grossa pena, greu poder, es, anich, una agonía que 'ns extirma cada dia a la foca del fossar!

JOAQUIM AYNA RIBELL

Alguns amichs nostros suposan que 'l rector de Sallent mossen Esquerra haurá tingut una alegría al saber que 'l fiscal s' ha ficat ab nosaltres sobre aquell viatge *De Sallent a Igualada*.

Ca, nosaltres no creyém pas que mossen Pep se n' alegrí. Fora una cosa bastant *extraordinaria* y fins casi *be extraordinarissima*, com deya lo citat rector desde 'l cubell de la bogada divina.

Tot lo més que podem creure, es que a conseqüencia d' aixó pugui menjarse més tranquil algun tros de coca *ensucrada*.

D' aquelles a que sembla que es tan aficionat lo referit *pare reverent*.

27

De tota Espanya s' han pogut reunir prop de mil pelegrins pera anar a Lourdes, y encara entre ells hi havia més de cent sacerdots.

Qui dubta, donchs, que tota la Espanya es católica?

28

Un tal Caldut, rector de Vistabella de Castelló, no content ab cobrar 28 pessetas de gororis per l' ánima d' una difunta, volia que son fill li adelantés alguns anyals, es a dir, conquis pera dir missas al fer, en ay de la mort de la difunta.

Y com lo fill va ser més espavilat que 'l reverent no volguent pagar feyna adelantada, mossen Caldut lo maltractá de mala manera, no deixantlo de bestia y animal.

Quan deixarán de perdre 'l seny per la moneda aquestos Panxampias de la religió?

29

El Garrote, periódich de la Habana, acusa de lladre y canalla al rector de la iglesia de Montserrat d' aquella capital, prometent públicament demostrar los robos mayúsculs portats a terme per aquell nou Rata ab sotana.

Preguém a Deu per la butxaca dels llonzas creyents.

30

En la secció primera de la sala de lo criminal de la Audiencia de Madrid s' ha dictat sentencia condemnant a un tal Joan Dámaso García Casado, missayre d' ofici, a quatre anys de presiri per varias estafas y robos comesos contra sos feligresos.

Y pensar que solts *virtuos* prebere podia absoldre 'ls pecats de qualsevol persona honrada que se li acostés al confessorari!

31

Una d' aquestas últimas nits han tornat de Lourdes aquells pelegrins de que parlavem en nostre últim número.

En tot lo trajecte han tingut d' anar d' amagatots y acompanyats de civils y altrás forasas públicas.

Ca! Temian una explosió del fervor relligiós dels espanyols.

Y que 'l entusiasme no 's dongués un que sentir.

LOGOGRIFO NUMERIC

1 2 3 4 5 6 = Política espanyola
1 1 2 3 4 2 = Num. de dona.
1 2 3 4 2 = Animal.
4 2 5 = Fandomem.
1 5 = Animal.
1 = Vocal.

Beato

32

ENDEVINALLA

To sempre guardo rencor y sempre mantinch la tinta, porto baynas, veig ab pinta, y acompaño al pintor. Las donas me tenen totas y banyo 'm té el Tramontana; com també qui passa gans, lee gallinas y granotes. Tothom me té al cap del nas y so al mitj d' un cementiri. No vull darre més martiri, a veure si 'm entendrà.

J. STARANJA

SOLUCIONS

A LAS CARRIOLAS DEL NÚMERO PASAT

ANAGRAMA: — Martí, Martí, Miró, y Romo. — P. Pap. Pilot, Palamos, Pomas, Tot. S. MUBANSA: — Pons, Tons, Bona, Dona. GEOLOGICIS: — Per sans a las iglesias.

Redacció—Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 8

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

F. M. G. (Tivissa): — Rebutis los sellos.
S. P. V. (Palamos): —Idem la libreria y demés.
J. S. (Palafregell): —La setmana entrant estará llist lo sello.
V. T. (CASA): —J. E. (Capellades), P. B. (Reus), J. M. (Igualada): —Enviat lo que demanan.

DE SALLENT A IGUALADA Y VICE-VERSA

VIATGE MISTERIOS D' UN PASTOR Y UNA DONZELLA

Impressa ja la tercera edició d' aquest folletto rigurosament históric, se trobará de venda al preu de UN RAL en los kioscos de la Rambla a Barcelona, y a fora a casa de tots los correspondents de LA TRAMONTANA.

LA REVOLUCIÓ

forma en tres cants

original de

J. LLUNAS

Folletto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprés en paper satinat y ab una magnífica cuberta de color.

Preu DOS rals

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y a fora en casa dels correspondents de LA TRAMONTANA.—Enviat directament 'l import a nostra Administració, també 's remeten exemplars sueltos pel correu.